ŠIAULIŲ DAILĖS GALERIJA

DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO NUSTATYMO ATASKAITA

Šiaulių dailės galerija (toliau – Galerija), įgyvendinadama Galerijos korupcijos prevencijos 2025 - 2027 m. programos įguvendinimo priemonių plano 3 tikslo – „Didinti Galerijos bendruomenės, darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą, nepakankamo korupcijai stiprinimą“ 2026 m atliko anoniminės apklausos tyrimą. Tyrimo tikslas – nustatyti Galerijos darbuotojų požiūrį į korupciją ir jos prevenciją, koks darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis, darbuotojų sąmoningumo lygį šioje srityje bei pasirengimą dalyvauti įgyvendinant korupcijos prevencines priemones.

Duomenų surinkimo merodo parinkimas – naudoti kiekybinis metodas, kadangi tai - patogiausias būdas surinkti darbuotojų tsakymus, neįpareigojant jų prie konkrečios vietos ir laiko. Kaip tyrimo instrumentas buvo pasirinktas anoniminis anketavimas.

Tyrimo imties sudarymas - siekiant išnagrinėti darbuotojų požiūrį į korupciją ir korupcijos prevenciją, buvo įtraukti visi darbuotojai.

Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems t.y. 12 Galerijos darbuotojams. Apklausoje dalyvavo 11 darbuotojų (91,67 proc). Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti. Anketoje pateikta 17 klausimų, žemiau pateikiama rezultatų santrauka.

REZULTATŲ SANTRAUKA

1. *Ar jūs žinote, kas yra korupcija?*

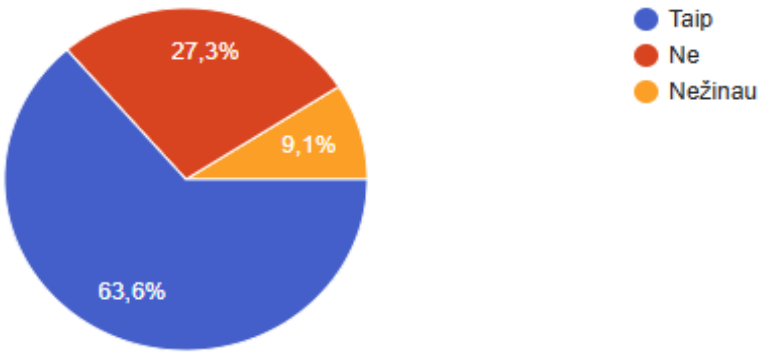
Vadovaujantis rezultatais, dauguma respondentų (90,9 proc.) teisingai identifikavo korupciją kaip socialinį reiškinį, kai piktnaudžiaujama viešąja galia siekiant privačios naudos. Nedidelė dalis (9,1 proc.) painioja korupciją su nepotizmu – giminaičių ar pažįstamų skyrimu be atitinkamos kvalifikacijos. Nežinau, negaliu atsakyti nebuvo nė vieno atsakančio respondento.

1. pav. Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija? Respondentų atsakymai

2. ***Ar Galerijoje yra paskirtas už korupcijai atsaparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?***

Remiantis apklausos duomenimis, dauguma respondentų (63,6 proc.) nurodė, kad jų įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą. Dalis respondentų (27,3 proc.) teigė, kad tokio asmens jų įstaigoje nėra, likusi (9,1 proc.) nežino.

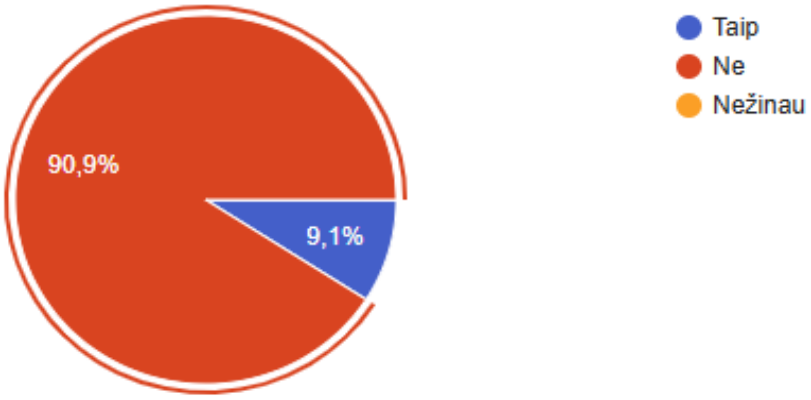

2.pav. Ar Jums yra žinoma, ar Galerijoje yra paskirtas asmuo atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą? Respondentų atsakymai

3. ***Kaip manote, ar Galerijoje toleruojama korupcija?***

Analizuojant šio klausimo rezultatus, matyti, kad didžioji dauguma respondentų (90,9 proc.) mano, jog, jų įstaigoje korupcija nėra toleruojama. 9,1 proc. respondentų nurodę, kad korupcija jų įstaigoje yra toleruojama. Atsakymo „Nežinau“ respondentai nepasirinko.

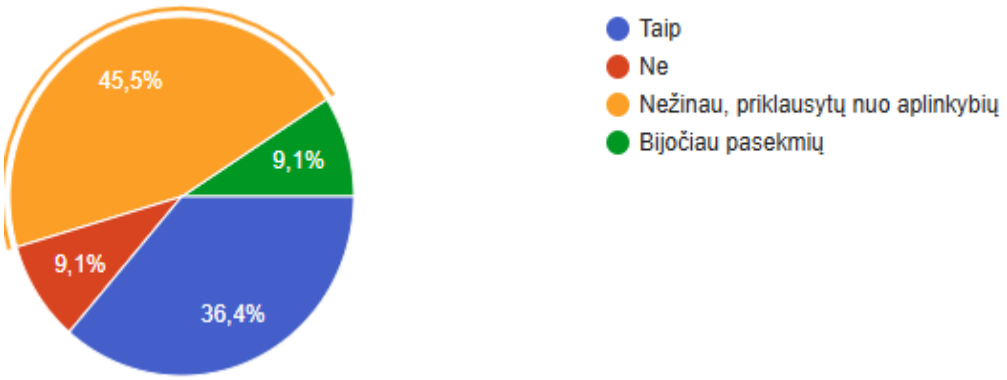
Rezultatai leidžia daryti išvadą, kad įstaogije vyrauja gana stiprus neigiamas požiūris į korupciją ir darbuotojai aplinką vertina kaip skaidrią bei etišką. Vis dėlto, nors neigiamai korupcijos toleravimą vertina absoliuti dauguma, 9,1 % proc. darbuotojų pastebi galimų korupcijos apraiškų arba mano, kad įstaigoje nepakanka prevencinių priemonių. Dėl šios priežasties svarbu ir toliau stiprinti antikorupcinę kultūrą, užtikrinti skaidrumą bei darbuotojų informuotumą.

3.pav.Kaip manote ar galerijoje toleruojama korupcija? Respondentų atsakymai

4. Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne Galerijoje, ar apie tai praneštumėte?

36,4 proc. įstaigos darbuotojų susidūrę su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje apie tai praneštų, tačiau 45,4 proc. nežinotų ar praneštų, nes tai priklausytų nuo aplinkybių. 9,1 proc. respondentų bijotų pasekmių ir tiek pat procentų t.y. 9,1 proc. respondentų nepraneštų apie korupcijos apraiškas ne jų darbovietėje. Galimai taip yra todėl, kad jiems trūksta informacijos apie pranešėjų apsaugą.

4.pav. Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne Galerijoje, ar apie tai praneštumėte? Respondentų atsakymai

5. Kam, Jūsų nuomone, reikėtų pranešti apie korupcijos apraiškas ne Galerijoje?

Respondentų atsakymai šiuo klausimu pasiskirstė taip: didžioji dalis t.y. 54,5 proc. apklaustųjų pirmiausiai apie korupciją ne jų darbovietėje praneštų vienai iš 5 pav. išvardintų institucijų priklausomai nuo korupcijos apraiškos. 27,3 proc. apklaustųjų susidūrus su korupcija praneštų Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybai. Po 9,1 proc. Apklaustųjų praneštų valstybės kontrolei bei policijai.

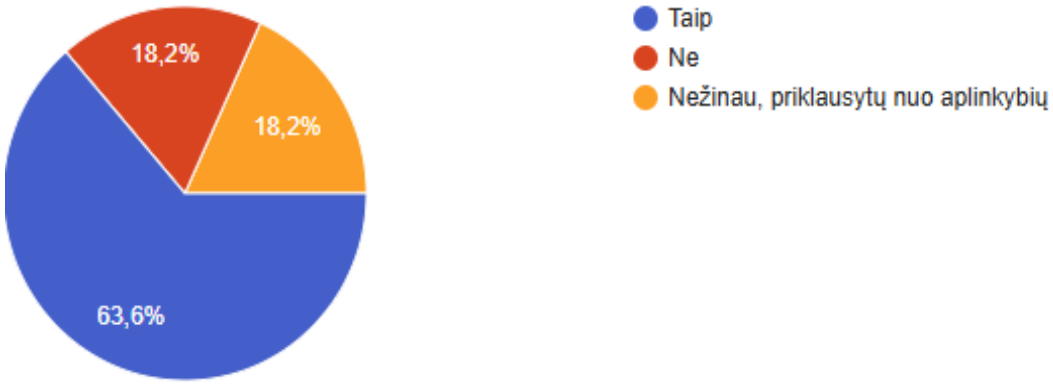

5.pav. Kam, Jūsų nuomone, reikėtų pranešti apie korupcijos apraiškas ne Galerijoje? Respondentų atsakymai

6. ***Ar praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį (daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą) Galerijoje?***

Respondentams buvo užduotas klausimas ar praneštų apie Jiems žinomą korupcijos atvejį jų įstaigoje. Taip šį klausimą atsakė 63,6 proc. apklaustųjų nurodė, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, daromą, padarytą ar planuojamą padaryti pažeidimą galerijoje. Tai atskleidžia gana aukštą darbuotojų sąmoningumą bei atsakomybės jausmą kovojant su korupcija. Ne atsakė 18,2 proc. atsakė, kad apie tokius atvejus nepraneštų, o dar 18,2 proc. atsakė, jog jų sprendimas priklausytų nuo aplinkybių. Šie duomenys rodo, kad daliai darbuotojų vis dar trūksta pasitikėjimo pranešimo sistema, aiškumo dėl pranešėjų apsaugos ar užtikrintumo dėl galimų pasekmių.

Apibendrinant galima teigti, kad įstaigoje egzistuoja pakankamai stiprus darbuotojų pasiryžimas prisidėti prie korupcijos prevencijos, tačiau siekiant dar didesnio pasitikėjimo svarbu stiprinti vidinę antikorupcinę kultūrą, užtikrinti anonimiškumo garantijas bei nuolat informuoti darbuotojus apie saugius pranešimo kanalus ir pranešėjų apsaugos priemones.

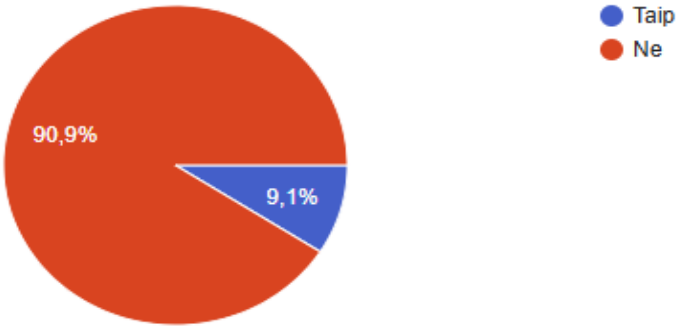

6. pav. Ar Jums žinomą korupcijos atvejį (daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą) Galerijoje? Respondentų atsakymai

7. ***Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų artimiesiems kada nors buvo siūlomas kyšis?***
8.

Didžioji dauguma respondentų (90,9 proc.) nurodė, kad jiems ar jų artimiesiems nėra buvę siūlomas kyšis. Tai rodo, kad dauguma apklaustųjų nėra tiesiogiai susidūrę su korupcinio pobūdžio veiksmais ar bandymais paveikti jų sprendimus neteisėtu atlygiu. Toks rezultatas leidžia daryti prielaidą, kad įstaigos aplinkoje korupcijos apraiškos nėra plačiai paplitusios. 9,1 proc. respondentų atsakė teigiamai, t. y. nurodė, kad tokių situacijų yra pasitaikę.

Apklausos rezultatai atskleidžia palyginti žemą tiesioginės korupcinės patirties lygį – dauguma respondentų nėra susidūrę su kyšio siūlymu. Tačiau nedidelė dalis respondentų nurodė patyrę tokias situacijas.

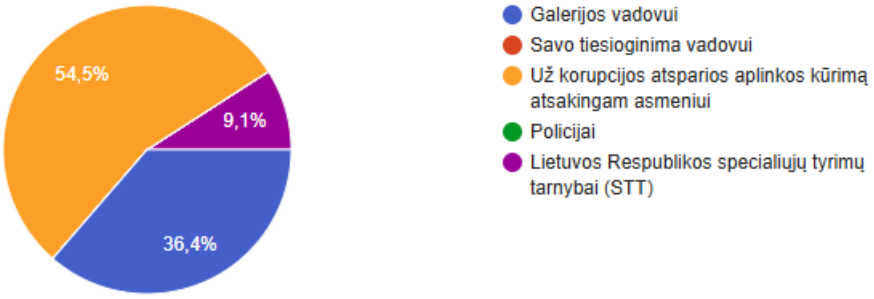

7.pav. Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų artimiesiems kada nors buvo siūlomas kyšis? Respondentų atsakymai

8. Kam praneštumėte apie galimą korupcijos atvejį Galerijoje?

8 pav. duomenys rodo, kad daugiau nei pusė respondentų (54,5 proc.) apie galimą korupcijos atvejį įstaigoje praneštų už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui. 36,4 proc. apklaustųjų kreiptųsi į įstaigos vadovą, o 9,1 proc. respondentų informaciją perduotų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT). Nei vienas respondentas nenurodė, kad kreiptųsi į savo tiesioginį vadovą ar policiją.

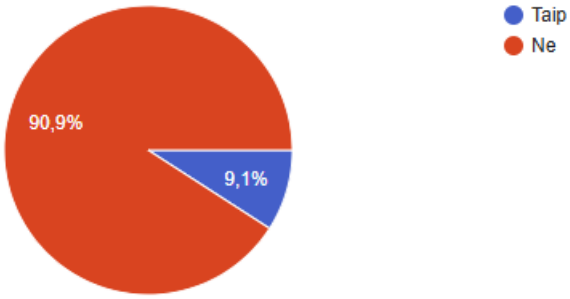
Rezultatai rodo, kad darbuotojai labiausiai pasitiki vidiniais korupcijos prevencijos mechanizmais ir aiškiai identifikuoja atsakingus asmenis įstaigoje. Taip pat matyti, kad dalis respondentų žino galimybę kreiptis į išorines institucijas, tokias kaip STT.

8 pav. Kam praneštumėte apie galimą korupcijos atvejį Galerijoje? Respondentų atsakymai

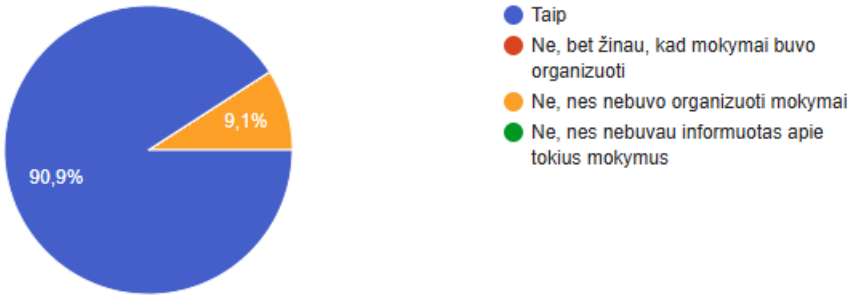
9.Ar Jūs per pastaruosius 3 metus Galerijoje ar už jos ribų, patyrėte kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėto veiksmo spaudimą ar poveikį?

Didžioji dauguma respondentų (90,9 proc.) nurodė, kad per pastaruosius trejus metus nėra patyrę neteisėto spaudimo ar poveikio. Tai yra labai svarbus rodiklis, parodantis, kad įstaigos aplinka darbuotojų yra suvokiama kaip saugi, etiška ir atspari neteisėtam išoriniam ar vidiniam poveikiui. Tokie rezultatai leidžia manyti, kad organizacijoje vyrauja pagarba teisės normoms, profesinei etikai bei darbuotojų nepriklausomumui priimant sprendimus. 9,1 proc. respondentų atsakė, kad tokį spaudimą ar poveikį yra patyrę. Nors ši dalis nėra didelė, ji yra reikšminga, nes net pavieniai neteisėto poveikio atvejai gali turėti neigiamos įtakos įstaigos skaidrumui.

9.pav. Jūs per pastaruosius 3 metus Galerijoje ar už jos ribų, patyrėte kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėto veiksmo spaudimą ar poveikį? Respondentų atsakymai

10.Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

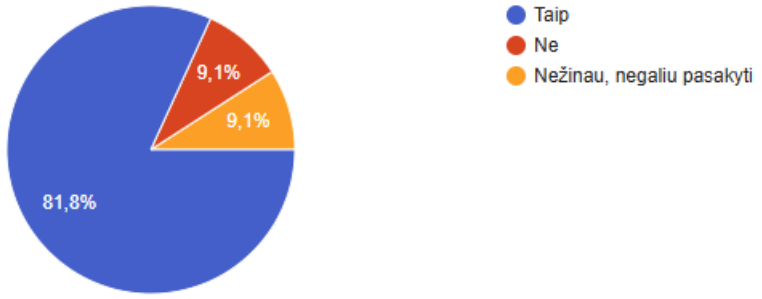

10.pav. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)? Respondentų atsakymai

11.Kaip manote, ar Galerijoje yra užtirkinami skaidrūs viešųjų pirkimų procesai?

Iš rezultatų matyti, kad didžioji dauguma (81,8 proc.) respondentų mano, jog įstaigoje viešųjų pirkimų procesai yra vykdomi skaidriai. Neigiamai vertinančių arba neturinčių nuomonės respondentų dalis yra nedidelė. Tai rodo aukštą pasitikėjimo lygį įstaigos vykdomomis procedūromis, galimai aiškiai apibrėžta pirkimų tvarka, viešumu bei atsakomybės mechanizmais. 9,1 proc. nurodė, kad negali įvertinti situacijos.

Apibendrinant galima teigti, kad tyrimo rezultatai atskleidžia teigiamą požiūrį į Galerijos viešųjų pirkimų skaidrumą. Dauguma respondentų pasitiki vykdomais procesais, tačiau nedidelė dalis abejojančių ar stokojančių informacijos rodo, kad įstaiga dar galėtų stiprinti vidinę komunikaciją ir darbuotojų informuotumą apie viešųjų pirkimų vykdymą bei kontrolę.

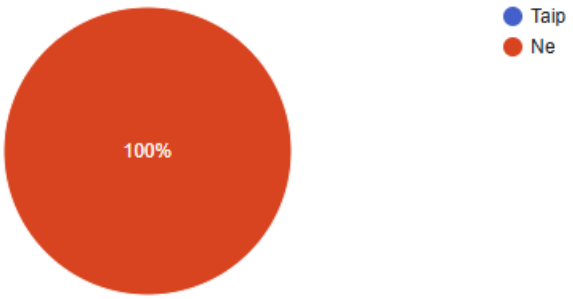

11.pav. Kaip manote, ar Galerijoje yra užtirkinami skaidrūs viešųjų pirkimų procesai? Respondentų atsakymai

12.Ar per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas esate gavę dovanų (pvz., suvenyrų, saldainių, kitų daiktų, paslaugų ir pan.)?

12 pav. diagrama rodo, kad visi apklausoje dalyvavę respondentai (100 proc.) nurodė, jog per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas nėra gavę dovanų, suvenyrų, saldainių ar kitų naudų. Atsakymo varianto „Taip“ nepasirinko nė vienas apklausos dalyvis.

Rezultatai leidžia teigti, kad įstaigoje darbuotojai nesusiduria su dovanų gavimo praktika arba ją vertina kaip nepriimtiną vykdant tarnybines pareigas. Tai gali rodyti aukštą darbuotojų sąmoningumą skaidrumo ir korupcijos prevencijos klausimais.

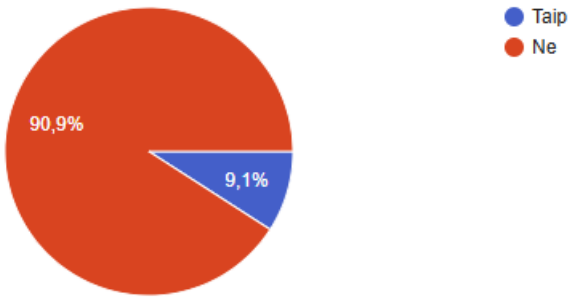

12.pav.Ar per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas esate gavę dovanų (pvz., suvenyrų, saldainių, kitų daiktų, paslaugų ir pan.)? Respondentų atsakymai

13. Kaip manote, ar yra sudaromos sąlygos pasisavinti Galerijoje priklausantį turtą?

13 pav. diagramos duomenys rodo, kad didžioji dauguma respondentų (90,9 proc.) mano, jog Galerijoje nėra sudaromos sąlygos pasisavinti įstaigai priklausantį turtą. Tačiau 9,1 proc. apklaustųjų mano priešingai ir mano, kad tokios sąlygos egzistuoja.

Rezultatai leidžia teigti, kad įstaigoje vyrauja pasitikėjimas turto apsaugos ir kontrolės priemonėmis. Vis dėlto nedidelė dalis respondentų, kurie įžvelgia galimas rizikas, rodo poreikį toliau stiprinti vidaus kontrolės mechanizmus, turto apskaitos priežiūrą bei darbuotojų informavimą apie turto valdymo tvarką ir atsakomybę.

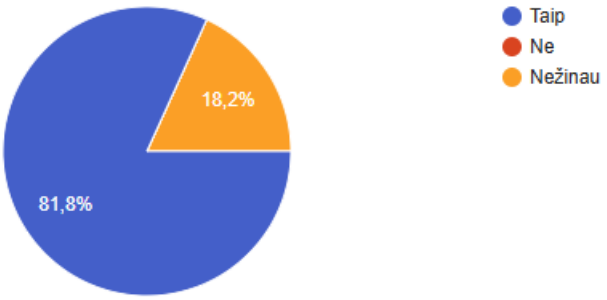

13.pav.Kaip manote, ar yra sudaromos sąlygos pasisavinti Galerijoje priklausantį turtą Respondentų atsakymai

14. Kaip manote, ar skaidriai vykdomos atrankos į pareigas Galerijoje?

81,8 proc. respondentų atsakė „Taip“. Tai rodo, kad didžioji dauguma darbuotojų mano, jog atrankos į pareigas organizacijoje vykdomos skaidriai ir sąžiningai. Toks rezultatas leidžia teigti, kad darbuotojai pasitiki atrankų procesu bei mano, jog jis yra aiškus ir objektyvus. 18,2 proc. respondentų pasirinko atsakymą „Nežinau“. Ši dalis respondentų neturėjo aiškios nuomonės apie atrankų skaidrumą arba neturėjo pakankamai informacijos bei tiesioginės patirties, leidžiančios įvertinti procesą. Pasirinkusių atsakymą „Ne“, nebuvo. Tai rodo, kad nė vienas apklaustasis tiesiogiai neišreiškė nepasitikėjimo atrankų skaidrumu.

Rezultatai atskleidžia labai palankų darbuotojų požiūrį į atrankų į pareigas skaidrumą Galerijoje. Dauguma respondentų mano, kad atrankos procesai vykdomi skaidriai, o neigiamų vertinimų nepateikta. Vis dėlto dalis darbuotojų neturėjo aiškios nuomonės, todėl įstaogai būtų naudinga ir toliau užtikrinti atvirą komunikaciją apie atrankų principus, kriterijus bei procedūras, siekiant dar didesnio darbuotojų informuotumo ir pasitikėjimo.

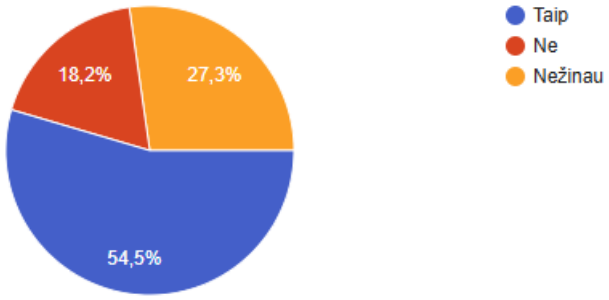

14.pav. Kaip manote, ar skaidriai vykdomos atrankos į pareigas Galerijoje? Respondentų atakymai

15.Ar visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt?

54,5 proc. respondentų atsakė „Taip“. Tai rodo, kad daugiau nei pusė darbuotojų mano, jog įstaigoje motyvavimo sistema yra taikoma vienodai ir sąžiningai. 18,2 proc. respondentų atsakė „Ne“. Ši dalis darbuotojų jaučia netolygų motyvavimą arba galimą nevienodą požiūrį į darbuotojų pastangų įvertinimą. Tai gali signalizuoti apie tam tikras vidinės komunikacijos ar motyvavimo sistemos problemas**.** 27,3 proc. respondentų pasirinko „Nežinau“. Gana didelė respondentų dalis neturi aiškios nuomonės arba nėra pakankamai informuoti apie motyvavimo principus organizacijoje. Tai gali reikšti, kad darbuotojams trūksta skaidrumo arba aiškios informacijos apie skatinimo kriterijus.

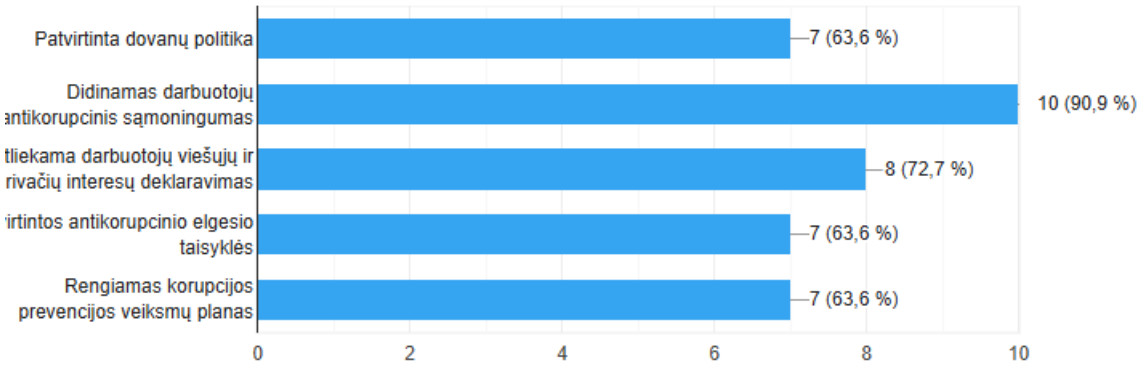
Rezultatai rodo, kad įstaigoje vyrauja gana teigiamas požiūris į darbuotojų motyvavimo sistemą, nes daugiau nei pusė respondentų ją vertina kaip vienodą visiems darbuotojams. Vis dėlto beveik pusė respondentų arba abejoja sistemos teisingumu, arba neturi aiškios nuomonės. Tai leidžia daryti prielaidą, kad įstaigai vertėtų stiprinti motyvavimo sistemos skaidrumą, aiškiau komunikuoti vertinimo kriterijus bei užtikrinti, kad visi darbuotojai suprastų, kaip ir už ką yra skatinami.

15.pav. Ar visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt? Respondentų atsakymai

16.Kokias Galerijoje vykdomas antikorupcines priemones žinote? Pažymėkite jas

Iš pateiktų duomenų matyti, kad geriausiai darbuotojams žinoma priemonė yra antikorupcinio sąmoningumo didinimas, o kitos priemonės žinomos panašiam respondentų skaičiui.

16. pav.Kokias Galerijoje vykdomas antikorupcines priemones žinote? Pažymėkite jas. Respondentų atsakymai

17. Jūsų pastabos, pasiūlymai, pastebėjimai.

Darbuotojams buvo palikta galimybė teikti pasiūlymus ir pastabas, tačiau papildomų pastabų ir pasiūlymų iš darbuotojų negauta.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados:

Darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas yra pakankamai aukštas – dauguma respondentų teisingai supranta korupcijos sąvoką ir neigiamai vertina korupcijos toleravimą įstaigoje. Vyrauja teigiamas skaidrumo vertinimas – dauguma darbuotojų mano, kad korupcija įstaigoje nėra toleruojama, viešieji pirkimai vykdomi skaidriai, atrankos į pareigas organizuojamos sąžiningai, nėra sudaromos sąlygos pasisavinti įstaigos turtą.

Darbuotojai labiau pasitiki vidiniais pranešimo kanalais nei išorinėmis institucijomis – dauguma apie galimus pažeidimus kreiptųsi į už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį arba įstaigos vadovą.

Dalis darbuotojų vis dar abejoja dėl pranešimo apie korupciją – nemaža respondentų dalis nurodė, kad jų sprendimas priklausytų nuo aplinkybių arba jie nepraneštų dėl galimų pasekmių. Tai rodo poreikį stiprinti pasitikėjimą pranešėjų apsauga.

Tiesioginių korupcinių patirčių lygis yra žemas – dauguma respondentų nėra susidūrę su kyšio siūlymu, neteisėtu spaudimu ar dovanų gavimu vykdant darbo funkcijas.

Darbuotojų motyvavimo sistema vertinama nevienareikšmiškai – nors daugiau nei pusė ją laiko sąžininga, dalis darbuotojų abejoja jos skaidrumu arba neturi pakankamai informacijos apie vertinimo kriterijus.

Antikorupcinės priemonės darbuotojams yra žinomos, tačiau geriausiai atpažįstamas tik antikorupcinio sąmoningumo didinimas, todėl kitų priemonių viešinimas galėtų būti aktyvesnis.

Rekomendacijos:

Toliau stiprinti antikorupcinę kultūrą įstaigoje, reguliariai organizuoti antikorupcinius mokymus, darbuotojams priminti apie korupcijos prevencijos priemones ir atsakomybę.

Didinti darbuotojų pasitikėjimą pranešimų sistema, aiškiai komunikuoti apie anonimiškumo garantijas, supažindinti darbuotojus su pranešėjų apsaugos mechanizmais, periodiškai priminti saugius pranešimo kanalus.

Stiprinti vidinę komunikaciją darbuotojams, aiškiau pristatyti viešųjų pirkimų, turto kontrolės ir atrankų procedūras, užtikrinti didesnį informacijos prieinamumą apie antikorupcines priemones.

Tobulinti darbuotojų motyvavimo sistemą, aiškiai apibrėžti skatinimo kriterijus, užtikrinti vienodą jų taikymą visiems darbuotojams, didinti motyvavimo proceso skaidrumą.

Nuolat vykdyti korupcijos prevencijos stebėsen,ą periodiškai kartoti darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimus, vertinti pokyčius ir identifikuoti rizikos sritis.

Skatinti darbuotojų įsitraukim, sudaryti galimybes anonimiškai teikti pasiūlymus, aktyviau įtraukti darbuotojus į skaidrumo ir etikos iniciatyvas.